

Wandelsporen Daarlerveen - Vriezenveen

Auteur: Marycke Naber

Veenkanaal, Engbertsdijksvenen, ontginningsgebied

Vanaf Daarlerveen loopt de route langs het Veenkanaal via Westerhaar-Vriezenveensewijk naar het prachtige veengebied de Engbertsdijksvenen. Daarna langs het interessante Veenmuseum, over smalle slingerpaadjes en over een knuppelpad door het veen. Tot slot via een fietspad, landweggetjes en een deel van de langgerekte dorpsstraat van Vriezenveen naar het station. 45% onverhard.

Wandelsporen is gebaseerd op diverse wandelgidsen van Marycke Naber, zoals Wandelsporen rond Zwolle en wijde omgeving, het Geert Grootepad (uitverkocht, wel gepubliceerd op naberpaden.nl) en De mooiste landgoedwandelingen in Salland en de Achterhoek. Daarnaast op delen van het Twentse Kapelletjespad (ook te vinden op naberpaden.nl) en op wandelingen van station naar station die Marycke heeft georganiseerd voor de Wandelpool (wandelpool.nl).

Routebeschrijving

Start: station Daarlerveen. Afstand 20 km, bushaltes na 4 en 14,5 km.

NB Raadpleeg de openingstijden van horeca en het Veenmuseum en de dienstregeling van de bus.

Verrekijker en in de zomer muggenolie o.d. aanbevolen!

Om het laatste, minder fraaie, gedeelte over te slaan kun je bij halte Westerveenweg de bus naar station Almelo nemen. Niet in het weekend!

- Loop vanaf het station in de richting van het dorp, Spoorstraat. Als je naar de horeca in Kulturhus 't Trefpunt wilt, ga dan voor de brug RA, Gerhard Nijlandstraat.

- Ga na de klapbrug over het Overijssels Kanaal van Almelo naar De Haandrik LA, Brugstraat, dan de 1e straat RA, Nieuwstraat.

Rond 1850 werd de Overijsselsche Kanalisatie Maatschappij (O.K.M.) opgericht. Deze kreeg de concessie om een aantal kanalen te graven in de provincie Overijssel. In 1855 kwam het kanaal van Zwolle via Lemelerveld en Vroomshoop naar Almelo gereed, in 1856 de aftakking van Vroomshoop naar De Haandrik. Daar sluit het aan op de Vecht. In Almelo sloot het kanaal aan op het Kanaal Almelo-Nordhorn, dat tussen 1884 en 1899 werd gegraven. Vanwege de gemakkelijker afvoer van de turf uit de aangrenzende veengebieden is het kanaal van grote betekenis geweest voor de ontwikkeling daarvan.

Toen het Twentekanaal in de jaren '30 als werkgelegenheidsproject werd gegraven, kwam de O.K.M. in de problemen. Om een oplossing te vinden voor het dalende

rendement van de kanalen, werd de zijtak van het Twentekanaal naar Almelo in 1953 doorgetrokken van de buitenhaven naar het Overijssel Kanaal. Dit bevorderde de scheepvaart op het traject Almelo-Coevorden, dat in 1965 werd verdiept en in de jaren '80 en '90 verbeterd. Het is het enige deel van het kanalenstelsel dat nog open is voor de scheepvaart.

1. Ga bij de verkeersdrempel na huisnr. 28 RA over het graspad langs de linkerkant van de sloot, verderop langs de rechterkant van het weiland.

- Ga aan het eind LA over het graspad langs het Veenkanaal. Blijf ruim 2 km RD lopen, langs houten hekken en aan het eind over de asfaltweg (Industrieweg).

In het dorp Westerhaar-Vriezenveen vind je een aantal horecagelegenheden en bushalte De Sluis.

De naam Vriezenveensewijk betekent wijk aan de kant van Vriezenveen. Voor de grootschalige vervening van de Engbertsdijksvenen vanaf 1890 werden kanalen (wijken) en zijwijken (in totaal ongeveer 25 stuks) gegraven. Arbeiders kwamen voornamelijk uit Drenthe en Friesland, waar de vervening aan het eind van de 19e eeuw over zijn hoogtepunt heen raakte.

In de loop der tijd is het dorp aan Westerhaar vastgegroeid. In 1962 werd voor de gezamenlijke plaatsnaam Westerhaar-Vriezenveensewijk gekozen.

- Loop het klinkerpad tegenover het informatiepaneel bij het gemaal in. Daar zie je een schaalmodel van de ophaalbrug die aan de Hoofdstraat over het Veenkanaal heeft gestaan.

In 1926 werd op deze plek een sluis aangelegd om het oostelijke deel van het Veenkanaal ook in droge tijden bevaarbaar te houden. Het kanaal werd tussen 1890 en 1907 aangelegd om de omliggende veengebieden te ontginnen. In het eerste deel van de 20e eeuw werd het veelvuldig gebruikt voor de scheepvaart, met 5714 schepen in 1918. Vanaf de jaren '50 nam dat aantal langzaam af, met 5 schepen in 1965. Op 1 juli 1971 werd het kanaal gesloten voor de scheepvaart. Het vervult nog een belangrijke rol in de waterhuishouding.

- Loop na het informatiepaneel aan het eind van het klinkerpad verder over Sluiskade N.Z. langs de linkerkant van het kanaal, via het bruggetje over het Nieuwe Stroomkanaal.

- Steek na het viaduct onder de N36 de voorrangsweg over en loop RD. Ga aan het eind LA, Paterswal, even later over het fietspad.

2. Loop na huisnr. 16 RA langs de afsluitboom met informatiebordje over de adder en RD over karrenspoor. Ga na de bocht naar rechts aan het eind LA.

Je loopt door natuurgebied de Engbertsdijksvenen. De uitgestrekte veengebieden met hei en vennen zijn een restant van het grote veenmoeras dat ooit het noordoosten van Nederland bedekte. Het ongeveer 1000 hectare grote gebied, waarvan 17 hectare levend hoogveen, wordt beheerd door Staatsbosbeheer en maakt deel uit van het Europees netwerk van beschermde natuurgebieden, Natura 2000.

Tot in de 19e eeuw bleef de invloed van de mens er beperkt tot het weiden van schapen, het verbouwen van voornamelijk boekweit en kleinschalige turfwinning voor eigen gebruik. Grootschalige vervening heeft plaatsgevonden in de periode 1850-1950, met name door de aanleg van de kanalen en wijken in de periode 1890-1895 vanuit Vriezenveenschewijk. Het huidige karakter van het gebied is daardoor ontstaan. De plassen vormen een broedgebied voor allerlei vogels. Ook blijven er af en toe overtrekkende kraanvogels rusten.

3. Na ca. 250 m loopt aan de linkerkant een paadje het dijkje op, vanwaar je een mooi zicht hebt op een van de veenplassen.

- Ook rechts heb je zicht op plassen. Daarna leidt links een pad over een vlonder naar een bankje, met mooi zicht op een paar plassen.

- Na een grote plas aan de rechterkant maakt het pad een bocht bij een bankje. Volg het pad met een paar bochten, ga daarna het 1e bospad RA (bij wandelpaal C54).

4. Ga het 1e pad RA (bij wandelpaal C57) langs een rondlopende plas. Blijf RD lopen (over de Oude Leidijk), pad naar links negeren.

Na een tweetal langgerekte graslanden aan de linkerkant leidt rechts een paadje naar vogelkijkhut 't Krik-eantie.

- Steek aan het eind het asfaltfietspad over en loop RD over het Geesters Stroomkanaal (het verlengde van het Veenkanaal richting Geesteren).

Wil je naar camping De Beekhoeve (ca. 500 m vanaf de route), ga dan voor de brug LA over de zandweg met fietspad, verderop asfaltweg.

- Na de brug gaat de asfaltweg over in een zandweg met fietspad. Ga aan het eind RA (Paterswal), dan de 1e weg LA, bij het Toeristisch Informatie Punt, Hazenpad.

Je passeert het Veenmuseum. Hier kun je een rondwandeling van ongeveer 30 minuten maken langs de ingerichte veenhutten, de typerende oude Vriezenveense boerderij en het winkeltje annex gelagkamer. Ook een rondrit in één van de originele veentreintjes, met uitleg tijdens de stops, is mogelijk. In de expositieruimte zijn onder meer een maquette van een veenterrein en de film 'Bruin Goud' over de grootschalige vervening te zien.

5. Ga na het museum het 1e graspad, met het bord Stevensheide, LA.

Je kunt desgewenst deze lus over smalle kronkelpaadjes overslaan (scheelt een kleine kilometer). Loop dan RD en zie verder bij routepunt 6.

- Houd rechts aan. Het pad maakt voor een bosje een haakse bocht naar de afrastering aan de linkerkant van het heideveld en loopt dan naar rechts, het bos in.

- Loop na een aantal bochten RD door de greppel. Daarna loopt het pad naar links. Ga bij het water RA.

- Even later duikt het pad rechtsaf weer het bos in. Ga aan het eind LA over de zandweg met fietspad.

6. Ga na een bocht naar rechts en naar links bij wandelpaal C67 LA door het draaihekje naast het houten hek, Veenschapspad.

- Loop aan het eind van het (gedeeltelijk knuppel-) pad RD over de brug (over de Verbindingsleiding) en ga RA over het fietspad.

- Steek de voorrangsweg over en loop RD, Oosterveenweg. Ga na fietstunnel De Doorloper onder de N36 bij de voorrangsweg (rechts bushalte Westerveenweg) LA over het fietspad.

7. Ga na ca. 600 m de 1e weg RA, Veeneindeweg, na ca. 750 m de 1e weg LA, Prinsenweg en loop ruim 1,5 km RD.

8. Loop in de bebouwde kom van Vriezenveen RD over de Koningsweg, aan het eind van de straat over het tegelpad. Ga vlak voor de voorrangsweg RA over het smalle pad.

- Loop RD over het fietspad, steek de Garvesingel over, loop RD en ga even later RA over het dubbele fietspad. Dit gaat over in een asfaltweg (Berkhofflaan).

- Ga aan het eind LA, Harmsenweg, aan het eind daarvan RA (Westeinde) langs cafetaria De Landman.

De oudste vermelding van Vriezenveen stamt uit 1364, toen Evert van Hekeren, heer van Almelo, een privilegebrief schreef voor de vrije Friezen, waarin hij hen toestond het veen te koloniseren. De mensen die op het veen woonden werden verplicht om jaarlijks met Sint-Maarten één emmer boter Zwolse maat te voldoen op Huize Almelo.

In de strenge winter van 1666, waarbij het veen en het moeras bevroren was, werd het oude dorp door 1500 ruiters van bisschop Bernhard von Galen, alias Bommenberend, geplunderd. Huizen en kerk werden in brand gestoken, een groot aantal mensen werd gedood en de rest werd gevangengenomen. Daarna werd het dorp herbouwd aan de zuidelijker gelegen zandweg, de tegenwoordig 6,2 km lange dorpsstraat.

In de periode 1720-1917 dreven de inwoners van Vriezenveen (Rusluie genaamd) een levendige handel met Sint-Petersburg. In de loop der tijd werden er door de verschillende compagnieën zelfs handelshuizen en winkels gesticht. Uiteindelijk keerden veel Vriezenveners toch weer terug naar het moederdorp.

- Steek de voorrangsweg over en loop RD, langs cafetaria Westeinde. Ga direct na de brug LA en RA langs de fietsenstalling naar het station.

Praktische informatie

Kijken

Het Veenmuseum, Paterswal 11, Vriezenveen, 06 12496180, veenmuseum.nl. Vrije gift

Eten en drinken

Kulturhus 't Trefpunt, Gerhard Nijlandstraat 2A, Daarlerveen, 0546-643904, trefpuntdaarlerveen.nl

Café Holthuis, Hoofdweg 79, Westerhaar-Vriezenveensewijk, 0546-659293

Chinees restaurant Ni Hao, Hoofdweg 74, Westerhaar-Vriezenveensewijk, 0546-658329, facebook.com/NiHaoWesterhaar

Cafetaria-restaurant De Sluus, Sluiskade Noordzijde 1, Westerhaar-Vriezenveensewijk, 0546-658337

Koffie, thee en fris in het Veenmuseum, zie bij Kijken

Terras van camping De Beekhoeve, Bavesbeekweg 9, Vriezenveen, 0546-564450, campingdebeekhoeve.nl

Cafetaria De Landman, Westeinde 291, Vriezenveen, 0546-561892
Eetcafé-cafetaria Westeinde, Westeinde 577, Vriezenveen, 0546-339641, cafetaria-westeinde.nl

Overnachten

B&B De Wieke, Grintweg 18A, Westerhaar-Vriezenveensewijk, 0546-646602, bedandbreakfast.nl/bed-and-breakfast-nl/westerhaar-vriezenveensewijk/de-wieke/57748/
B&B De Johanneshoeve, Dalweg 39, Westerhaar-Vriezenveensewijk, 0546-659115, dejohanneshoeve.nl

Openbaar vervoer

Streekbus 80 Almelo-Hardenberg, haltes Westerhaar-Vriezenveensewijk De Sluis en Vriezenveen Westerveenweg. Niet in het weekend!

Regiotaxi Twente: 0900-1814, regiotaxitwente.nl. Minstens 1 uur van tevoren reserveren!

Routebeschrijving, topografische kaart en GPS-track van deze wandeling vind je op Wandelzoekpagina: www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/wandelsporen-daarlerveen---vriezenveen/18241/. Reactie, opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op Wandelzoekpagina.

In de wandelgids 'Twentse kruistochten' beschrijft Marycke Naber 12 rondwandelingen langs in totaal 112 kapellen en kruisbeelden. De wandelingen zijn min of meer afgeleid van het Twentse Kapelletjespad van ca. 800 km (in etappes van gemiddeld 15 km, die eveneens op de Wandelzoekpagina (www.naberpaden.nl) zijn gepubliceerd). De wandelgids bevat mooie foto's en interviews met vrijwilligers die de kapelletjes en wegkruisen onderhouden. De gids is in te zien en te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl.

Neem een abonnement!

Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts

€ 13,50